VEROHALLINTO
Esikunta- ja oikeusyksikkö
Sanna Lindqvist
11.11.2025

Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausuntona talousvaliokunnassa käsiteltävänä olevassa asiassa HE 139/2025 vp (Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain muuttamisesta sekä niihin liittyviksi laeiksi) esitän kunnioittaen seuraavaa.

Esitetyt muutokset vaikuttavat vain vähäisessä määrin Verohallinnon toimintaan, aiheuttaen lähinnä päivitystarpeita Verohallinnon ohjeissa oleviin lakiviittauksiin.

Tällä hetkellä voimassa olevan Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentin 16 kohdan mukaan sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, Finanssivalvonnalla on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja muun muassa:

> ”16) Verohallinnolle sellaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita”.

Nyt käsiteltävän asian aiemmin lausunnoilla olleessa hallituksen esitysluonnoksessa mainittua tietojenluovutusoikeutta ehdotettiin laajennettavaksi koskien myös vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain ja sijoitusrahastolain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä verotusmenettelystä annetun lain muiden velvoitteiden laiminlyönnin estämiseksi sekä selvittämiseksi.

Verohallinto esitti tuolloin lausunnossaan, että tietojenluovutusta ei tulisi rajata vain verotusmenettelystä annetun lain mukaisten velvoitteiden valvomisen tarpeisiin, ja että että verovalvonnan kannalta merkityksellisiä tietoja tulisi voida luovuttaa laajemmin.

Lopullisessa hallituksen esityksessä luonnosvaiheessa ehdotettu laajennus on poistettu kokonaan.

Voimaan jäisi siis yllä lainatun lainkohdan mukainen nykytilanne, jossa Finanssivalvonta voi luovuttaa tietoja käytännössä vain erittäin rajallisiin tarpeisiin eli ns. finanssilaitosten FATCA- ja DAC2/CRS-velvoitteiden täyttämisen valvomiseen ja vain, mikäli Finanssivalvonta on havainnut tiedot rahanpesulain noudattamisen valvonnassa. Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n mukainen tietojenvaihto rajautuu siis vain tilanteisiin, joissa Verohallinto valvoo, ovatko suomalaiset ilmoitusvelvolliset ilmoittaneet oikein sellaiset tiedot, jotka Verohallinto lähettää tietomassana muiden maiden veroviranomaisille. On tärkeä havaita, että Suomen omia verotusintressejä lainkohdan mukainen tietojenluovutusoikeus ei auta.

Luonnosvaiheessa ehdotetun laajennuksen poisjättämistä on perusteltu hallituksen esityksessä seuraavasti:

> ”AIFM-direktiivin 47 artiklan 3 kohtaa ja sijoitusrahastodirektiivin 102 artiklan 2 kohtaa on muutettu niin, että sääntely ei estä tietojen vaihtoa samassa jäsenvaltiossa toimivaltaisten viranomaisten ja veroviranomaisten välillä. Muutokset eivät edellytä direktiivien

> täytäntöönpanon yhteydessä lainsäädäntötoimia. Viranomaisten välisen tietojen vaihdon parantamista on käsitelty muun muassa talousvaliokunnan mietinnössä 8/2024, jonka mukaan nykyistä toimivamman tietojenvaihtojärjestelmän rakentaminen olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa laajempana kokonaisuutena huomioiden laajasti rahoitusmarkkinoiden toiminnan keskeiset piirteet. Jatkovalmistelun perusteella lakiesitykseen ei sisällytettäisi uusia säännöksiä Finanssivalvonnan ja veroviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta."

Hallituksen esityksessä viitattu mietintö 8/2024 on annettu 7.6.2024 liittyen hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi. Verohallinto toi myös tuolloin lausunnossaan esiin tietojenvaihdon rajallisuuden Verohallinnon ja Finanssivalvonnan välillä[1]. Talousvaliokunta päätyi siis tuolloin mietinnössään esittämään kokonaistarkastelua, kehottaen kiirehtimään lainsäädäntö- ja muita toimenpiteitä nykyistä toimivamman tietojenvaihdon varmistamiseksi.

On kuitenkin syytä huomioida, että Verohallinnon ja Finanssivalvonnan välinen tietojenvaihto on parhaillaankin esillä esimerkiksi käynnissä olevassa hankkeessa VM188:00/2024, jossa ehdotetaan muutoksia luottolaitoslakiin sekä lakiin Finanssivalvonnasta luottolaitosdirektiivin muutosdirektiivien (EU) 2024/1619 sekä muutosdirektiivin (EU) 2024/2994 (EMIR3) osittaiseksi täytäntöönpanemiseksi. Kyseisen hankkeen työryhmämietinnössä 2025:24[2] (26.5.2025) esitetään luottolaitosdirektiivin muuttamiseen liittyviä laajennuksia Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentin 16 kohtaan:

> "16) Verohallinnolle sellaisia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä Verohallinnon valvoessa verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 17 a–17 d §:ssä säädettyjä velvoitteita sekä oikeudesta harjoittaa luottolaitostoimintaa ja luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvalvonnasta, direktiivin 2002/87/EY muuttamisesta sekä direktiivien 2006/48/EY ja 2006/49/EY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2013/36/ EU ja EU:n vakavaraisuusasetuksen noudattamisen valvonnassa havaittuja tietoja, joilla on merkitystä verotusmenettelystä annetun lain muiden velvoitteiden laiminlyönnin estämiseksi sekä selvittämiseksi;"

Kyseisessä mietinnön ehdotuksessa ei siis huomioida nyt puheena olevan muutosdirektiiviin ((EU) 2024/927) eli AIFM-direktiiviä ja sijoitusrahastodirektiiviä muuttavan direktiivin mukaista tietojenvaihtoa. Mietinnön ehdotuksessa ei huomioida myöskään muuhun kuin pykäläehdotuksessa mainittuun EU-sääntelyyn tai kansalliseen sääntelyyn tai tarpeisiin liittyvää tietojenvaihtoa Verohallinnon ja Finanssivalvonnan välillä. Kyse ei siten ole kokonaistarkastelusta, vaan hyvin pistemäisestä täydennyksestä. Mietinnössä olevasta säännösehdotuksesta on helppo ymmärtää, että lainkohta paisuisi huomattavan pitkäksi ja vaikeaselkoiseksi, jos siihen lisättäisiin kaikki muutkin mahdolliset perusteet, joiden vuoksi Finanssivalvonnalla saattaa olla Verohallinnolle tarpeellisia tietoja. Todettakoon, että lausuntopalvelun perusteella Verohallinnolta ei ole pyydetty lausuntoa kyseiseen työryhmän mietinnön mukaisesta hallituksen esitysluonnoksesta.

Nyt käsiteltävänä olevaan asiaan HE 139/2025 vp liittyvässä AIFM-direktiiviä ja sijoitusrahastodirektiiviä muuttavassa muutosdirektiivissä (EU) 2024/927 tietojenvaihdon parantamisen tavoite on tuotu esiin:

> "Nykyisin sovellettavista salassapitosäännöistä huolimatta toimivaltaisten viranomaisten ja veroviranomaisten välistä tietojenvaihtoa olisi parannettava. Tietojenvaihdossa olisi noudatettava kansallista lainsäädäntöä, ja jos tiedot ovat peräisin toisesta jäsenvaltiosta, ne olisi ilmoitettava ainoastaan tiedot antaneen toimivaltaisen viranomaisen nimenomaisella suostumuksella."[3]

---

[1] https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/JulkaisuMetatieto/Documents/EDK-2024-AK-19890.pdf.
[2] https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-367-843-9.
[3] Johdanto-osion kohta 64.

Muutosdirektiivin AIFM-direktiivin 47 artiklaa sekä sijoitusrahastodirektiivin 102 artiklaa muuttavissa kohdissa lausutaan muun muassa, etteivät artiklojen salassapitoa koskevat kohdat estä tietojen vaihtoa samassa jäsenvaltiossa sijaitsevien toimivaltaisten viranomaisten ja veroviranomaisten välillä. Mainittuihin kohtiin nähden voi pitää ristiriitaisena, jos Suomessa kuitenkin tietojenvaihdolle on este.

Verohallinnolla on tehtäviensä luonteen vuoksi yleisesti hyvin laajat tiedonsaantioikeudet viranomaisilta, mikä ilmenee verotusmenettelystä annetun lain 20 §:n 1 momentista:

> ”**Valtion, hyvinvointialueen ja kunnan viranomaisen sekä muun julkisyhteisön on Verohallinnon pyynnöstä annettava tai esitettävä tarkastettaviksi sellaiset tiedot, jotka saattavat olla tarpeen verotusta tai muutoksenhakua varten ja jotka selviävät viranomaisen tai muun julkisyhteisön hallussa olevista asiakirjoista tai muutoin ovat tämän tiedossa, jos tiedot eivät koske sellaista asiaa, josta lain mukaan ei saa todistaa. Verotukseen vaikuttavia taloudellista asemaa koskevia tietoja ei kuitenkaan saa kieltäytyä antamasta.”**

Samalla Finanssivalvonnasta annetun lain 71 § sallii tälläkin hetkellä Finanssivalvonnan luovuttaa monelle muulle viranomaiselle laajasti tietoja niiden tehtävien hoitamista varten. On valitettavaa, että nimenomaan Verohallinnon ja Finanssivalvonnan välillä tietojenvaihto on tiukasti rajattua, vaikka ongelma on ollut tiedossa jo pitkään.

Hankaloittava rajoite poistuisi, jos Finanssivalvonnasta annetun lain 71 §:n 1 momentin 16 kohtaa muutettaisiin niin, että Finanssivalvonnalla olisi oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä Verohallinnolle verotusmenettelystä annetun lain 20 §:n mukaisesti tietoja.

Tietojenvaihto-oikeuksien tulisi olla Verohallinnon toiminnan luonne huomioiden laajaa. Säännöksen tulisi myös olla selkeä ja yksiselitteinen. Olennaista olisi erityisesti se, että tietojenvaihdon kannalta sillä ei saa olla merkitystä, minkä aineellisen verosäännöksen tai menettelyllisen velvoitteen valvontaa varten Verohallinto tietoa tarvitsee. Merkitystä ei myöskään tulisi olla sillä, mihin sääntelyyn liittyen Finanssivalvonnalla on kyseinen tieto.

Sanna Lindqvist
Johtava asiantuntija